

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาหมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยโคกโก่ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษา ภูมิหลังหมู่บ้านโคกโก่ง วิถีชีวิตชาวไทย กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ สภาพการพัฒนาของชุมชนจากการเป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการพัฒนาชุมชน ทฤษฎีการพัฒนาสังคม และทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวความคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์การวิจัย
3. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. สร้างเครื่องมือสำหรับงานวิจัย
5. เสนอเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
6. จัดทำเครื่องมือวิจัยฉบับที่สมบูรณ์
7. ประสานงานกับหน่วยงาน สถานที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

8. นำเครื่องมือ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
9. สรุปและรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) และกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้นำหมู่บ้าน ประชาชนอาวุโส พระสงฆ์ ครูอาจารย์ หมอเหยา จะง่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกลุ่มสตรี จำนวน 8 คน
2. เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของหมู่บ้าน โลกโคง จำนวน 6 คน
3. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โลกโคง 37 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ชุด คือ

1.1 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

1.2 แบบสัมภาษณ์ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง แบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ประเด็นการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ประวัติหมู่บ้าน วิถีชีวิตชาวผู้ไทย

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตอนที่ 3 ประเด็นการสัมภาษณ์ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ตอนที่ 4 ประเด็นการสัมภาษณ์ สภาพการพัฒนาชุมชน ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านสภาพแวดล้อม

2. แบบสังเกต ทั้งแบบมีส่วนร่วม และ ไม่มีส่วนร่วม

3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 แอบบันทึกเสียง

3.2 กล้องถ่ายรูป

3.3 สมุดบันทึก

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชน และชาวบ้านโคกโค้งจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. ศึกษาข้อมูลจากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. สร้างประเด็นคำถามในแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาโดยประยุกต์สาระความรู้ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการศึกษาวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะ
5. นำแบบสัมภาษณ์เสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อรับคำเสนอแนะปรับปรุง
5. ปรับปรุงเครื่องมือจนเรียบร้อยสมบูรณ์เพื่อนำไปรวบรวมข้อมูลภาคสนามต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University

การเก็บรวบรวมข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมู่บ้านโคกโค้ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยการสังเกต สัมภาษณ์ และถ่ายภาพประกอบ โดยกำหนดลำดับขั้นตอนดังนี้

1.1 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพื้นที่ที่ศึกษา โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1.1.1 เป็นผู้ที่เกิด เติบโต และอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โคกโค้ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- 1.1.2 เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของหมู่บ้าน โคกโค้ง ตำบลกุดหว้า อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์
- 1.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ผู้นำหมู่บ้าน พระสงฆ์ ครูอาจารย์

หมอเหยา จะจำ และชาวบ้านอาวุโสซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกลุ่มสตรี

1.2 การสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามข้อ 2.1.1 ,2.1.2 , 2.1.3

โดยสัมภาษณ์ทุกประเด็นตามขอบเขตด้านเนื้อหา โดยวิธีบันทึกในแถบบันทึกเสียงและหรือการจดบันทึก

1.3 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non – Participant Observation)

และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) สภาพทั่ว ๆ ไปของหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทยบ้าน โดกโคง ตำบลกุดหว้า อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เช่น การประกอบกิจกรรมต่าง ๆ แล้วจดบันทึกและถ่ายภาพประกอบ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

สำรวจ รวบรวม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นความรู้พื้นฐานและจัดทำเป็นกรอบความคิดในการวิจัย จากสถาบันต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม

2.2 สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2.3 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2.4 ห้องสมุด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภูจินารายณ์

2.5 สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

2.6 สำนักงานศึกษาธิการอำเภอภูจินารายณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากภาคสนามมาถอดแถบบันทึกเสียง โดยการเก็บสาระสำคัญ

2. นำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ ถอดแถบบันทึกเสียง และจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. วิเคราะห์และอภิปรายผลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)